Ч. 258. (429). Львів, Субота, дня 21. жовтня 1916. Рік II.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

політична, економічно-суспільна й літературна ґазета.

Ціна примірника 6 сот.
На провінції 8 сот.
В зайнятих територіях 4 коп.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

Умови передплати у Львові:

На рік	18·— К.
„ півроку	9·— „
„ чвертьроку	5·— „
„ місяць	1·80 „

В краю і державі:

На рік	24·— К.
„ півроку	12·— „
„ чвертьроку	6·— „
„ місяць	2·40 „

За границю:

В Німеччині	28 мар.
В Америці	8 дол.
В инших державах	40 фр.

Реклямації вільні від почтової оплати. Рукописі приймаєть ся лиш оплачені, а звертаєть ся тільки важнійші і застережені. — „Українське Слово“ продають всі бюра по цілім краю.

Адреса редакції, адміністрації й експедиції: ЛЬВІВ, ул. Руска ч. 3.

Мадяри про польське питанє.

Одна з львівських польських ґазет вислала останніми часами свою редакційну співробітницю до Будапешту, припоручивши її, о скілько можна докладно поінформувати ся від визначних політиків і письменників Угорщини, яке є становиско міродатних мадярських чинників до польської справи, яка в теперішній воєнній фазі набрала знамен проблєму, що жде оконечної розвязки.

Приїхавши до столиці Арпада, згадана співробітниця, супроводжена головним делеґатом угорського Червоного Хреста у Львові, послом до угорського парляменту дром Елемером де Сімоном, вспіла узискати інтервю з президентом угорського міністеріяльного кабінету ґр. Тісою, з провідниками головних парляментарних сторонництв і з поетами Герцеґом та Пекаром, а висловлені ними думки і погляди оголосила останніми днями її редакція в окремім „угорськім“ числі своєї ґазети.

З огляду на те, що польська справа зі зрозумілих причин живо займає і нас, Українців, як і на те, що Мадяри з розвоєм воєнних обставин, в нашій монархії зуміли придбати для себе дуже визначне, майже перше місце, в условлюваню політичного житя нашої держави, вважаємо вказаним поінформувати і наші круги про теперішне становиско Угорщини до польської справи, о скілько можна його усталити зі згаданого публичного документу.

Бо згадане „угорське“ число львівської Ґазети В.“, якнебудь дивити ся на нього, все таки є до певної міри політичним документом, який кидає промінь світла на загадку, в яких взаєминах находять ся теперішні польські державні аспірації до австро-угорської, а передовсім угорської рації стану.

Не будемо довше спинювати ся на формі, в якій подано звіти розмов з поодинокими передовими мужами публичного житя Угорщини, а яка є занадто жіноча, щоб могла бути у всіх подробицях обєктивна й річева. Якщо йде о форму, то для нас цікаві лише безпосередні, в знаках наведеня подані вискази самих чільних Мадяр.

А передовсім ґр. Тіси. Він, як личить премієрови, сказав слово дуже коротке — і беручи його політично, без більшого значіня. Бо фраза: „Я все відносив ся до польського народу з живою симпатією і також тепер заявляю, що мої почуваня є незмінені“ — в сути річи має лише куртуазійний характер. Позитивних висновків вивести з нього не можна, і він ні одним слівцем не зраджує, якого самого рода буде те „старанє кождого компетентного чинника монархії управильнити польську справу“, про яке угорський премієр недавно згадував з парляментарної трибуни.

Не богато виразнійше висказав ся президент угорської палати послів Беєти, який сконстатував лише, що в зрозуміню, оціненю і признаню найважнійших польських жадань, Мадяри пішли найдальше зі всіх народів і держав Европи. Всі уг. сторонництва є згідні в погляді що до виміреня Польщі історичної справедливости“.

Опінія ґр. Юлія Андрасія, який впрочім не-вперше висказує ся в польській справі, є найінтереснійша, бо поза тим, що в ній позитивне з точки погляду на фактичний стан справи, вона є (мимоволі?) рівночасно критикою куртуазійної фрази ґр. Тіси про „сімпатію“.

„Слід підчеркнути — сказав ґр. Андрасі, — що в розвязці польского проблєму, який є проблємом перворядної ваги, не будуть грати ролі моменти субєктивні, моменти сімпатії й антіпатії, лише, що розвязка його піде передовсім по тих лініях, які визначить будуччині Европи судьба битв, розвязка задач військових, які нам сотворює теперішна війна“.

А далі:

„Я вже давнійше ствердив в імя політичного реалізму, що вважаю виключеним для реального політика численє ся з комбінаціями, які є старою мрією Поляків, мрією історично оправданою, але ярко суперечною з нинішним укладом сил і інтересів політичних.

Пруси, тимбільше Пруси побідні, не виявлять себе напевно схильними до відданя тої частини Польщі, яка є в їх посіданю, а яка є конечною условиною їх сили. Теперішна війна

ПАВЛО ВЕРЛЄН.

Виклятий поет.

(З ґалерії: „Les poètes maudits“.)

(Кінець).

Поки займемо ся Корбером-Бретонцем і моряком, погляньмо ще на кілька відірваних віршів, що істнуючи самі про себе, находять ся в тій части „Жовтих кохань“, яка тепер приковує нашу увагу.

Корберівський вислів з нагоди смерти приятеля, що вмер „на шик, з пияцтва або від сухіт“:

„Він, що так високо свистав свою малу арію, що причепила ся його голови. Якже добрим він був, сей юнак, повний соків! Все з гірким завтрішним днем по вчорашнім житю, — і все такий солодкий в своїй мрії. З яким же усміхом носив він і поклав на сон свою голову!“

Нарешті читаймо сей чортівський сонет „Години“, з пречудесним ритмом: *)

HEURES.

Aumône au malandrin en chasse!
Mauvais oeil à l'oeil assassin!
Fer contre fer au spadassin!
— Mon âme n'est pas en état de grâce! —

Je suis le fou de Pampelune,
J'ai peur du rire de la Lune
Cafarde avec son crêpe noir...
Horreur! tout est donc sous un éteignoir.

J'entends comme un bruit de crécelle...
C'est la male heure qui m'appelle.
Dans le creux des nuits tombe un glas... deux [glas.

J'ai compté plus de quatorze heures...
L'heure est une larme. — Tu pleures,
Mon coeur!... Chante encor, va! — Ne compte [pas.

...„Кожда година се одна сльоза. — Ти плачеш, моє серце!... Співай іще, нуже! — Не числи годин.“

Покірно, — скажім в скобках, — подивляймо сю мову сильну, просту в своїй брутальности, принадну, дивно поправну, і се основне знанє вірша, і сей рим рідкий, або й зовсім виїмковий.

Говорім дальше про Корбера, ще величавійшого.

Що за „бретонуючий“ Бретонець з добрими манерами! Він, ся дитина мрак і високих дубів і морських побереж! Що за память і любов сильної, забобонної віри неповоротних, а ніжних його краян з побережа — є у сього фальшивого страшного скептика!

Возьміть його „Опрощенє святої Анни“ і пізнавайте його ухом або оком, глядіть або радше слухайте — бо як инакше схопити свої враженя, що їх дізнаєш від сеї диво-вижі? Від навманя вирваних з неї уривків в роді:

„О мати, витесана бардою зі серця твердого і доброго дуба! Під золотом твоєї шати ховаєть ся душа в постати, що коштує одного бретонського франка!

Черства бабусю, з лицем зужитим, як камінь у воді потока, вижолобленим слїзми любови, висушеним слїзми крови!

Палице сліпців! Підпоро хромих старух! Провідне рамя маленьким дітям! Мати милостива твоєї пані-дочки! Захисте покинених!

Цвіте дівочого віночка! Овоче вагітних жінок! Прибіжище вдовиць! Благодарний жертівнику вдівців!

Змилосерди ся над дівчиною-матірю, над сиротою серед роздоріжа. Коли хто кине каменем на неї, нехай сей камінь замінить ся в хліб“...

В обмежених рамках, які ми поклали собі в своїм нарисї, неможлива річ навести ціле се „Опрощенє“. Та здаєть ся менї, що ми не щиро попрощалиб ся з Корбером, якби не навели в цілости його поеми „Кінець“, в якій — містить ся ціле море.

(На жаль, ми не розпоряджаємо досї поетичним укр. перекладом сього чудесного твору, що вимагає доконче віршованої форми для запрезентованя цінностий сеї гордої й трагічної поезії моряцтва, записаної найкрасшим поетом моря, Трістаном Корбером. Полишаючи пильности поклонників правдивої поезії пошукати твір „La Fin“ в друкованій Корберововій спадщинї „Les Amours Jaunes“, в циклю „Люди моря“, ми, щоби бодай в части надгородити шкоду ізза браку перекладу „La Fin“, на закінченє подаємо отсе в укр. перекладі иньший вірш із сього циклю, а саме „Лист з Мексику“.)

---

*) Нарочно, саме ізза сього пречудесного ритму, подаємо сей вірш у французькім орігіналї. — (Прим. перекладчика.)

доказала також усю вагу мілітарного значіня Галичини для Австро-Угорщини. Ампутація Галичини булаб злою нагородою надлюдських справі зусиль, яких довершили ми в тій війні“.

Ідея т. зв. „буфорової держави польської“, по думці ґр. Андрасія є зовсім невідповідна навіть з точки інтересів польської нації.

Свої розважуваня ґр. Андрасі закінчив таємничим висказом:

„Знаю занадто богато, щоб я міг говорити свобідно, бо саме та обставина, що — знаю, накладає мені обовязок дискреції“.

Скрайні угорські опозиціоністи, представники тих сторонництв, що основують своє становисько на традиціях з р. 1848 і програмі независимости Угорщини, — на скілько можна судити з висказів ґрафів Апонїя, Зічія і Каролія, є за утворенєм самостійної польської держави; мотивують те своє становиско передовсім тим, що така розвязка польської справи найбільше відповідала би найживотнїйшим інтересам угорським.

Вкінци князь Людвик Віндіш-Грец (посвоячений з кн. Павлом Сапігою), зазначив, що є беззглядним приклонником польської державности, та що по його думці, сю проблему слід розвязати лише в звязку з монархією австро-угорською, бо того вимагають спільні інтереси Австрії й Угорщини. Князь уявляє собі істноване будучої Польщі лише в тім звязку, а порою, найбільш пригожою до порішеня польської квестії, вважає хвилю замирювання.

Оба мадярські поети, Герцеґ і Пекар, опінюючи польську справу, занадто кермували ся темпераментом і „психольоґізували“ на тему польської нації, щоб можна було виловити їх безсумнївне становиско до тої проблеми.

Світова війна.

Греція в кіхтях антанту.

СОЛУНЬ (Райтер). В тимчасовому правительстві іменовано Політіса директором уряду заграничних справ. Венізельос прийняв депутації з нутра краю.

АМСТЕРДАМ. Кореспондент „Times-а“ доносить з Атен, що анґлійський посол відбув конференцію з королем. Припускають, що конференція відносила ся до вщофаня грецьких військ з Ляріссі.

ХРІСТІЯНЗАНД (Ткб.). У вівторок німецьке підводне судно затопило пароход „Sten“.

РОТЕРДАМ. „Daily Telegraph“ доносить з Нового Йорку, що Венізельос обняв презідию в Данґліс почесну президию союза, що утворив ся в Новому Йорку в ціли грошевої і моральної підмоги революції.

ЛЮҐАНО. Після донесень італійських часописий грецький король обіцяв вивести грецьке військо з Тесалії, коли устане контроля над грецькою поліцією. Французький адмірал Фурис відвідав президента міністрів і як здаєть ся, обіцяв йому відхилити дальші примусові зарядженя.

ПАРИЖ. „Temps“ доносить, що грецька рада міністрів казала повідомити адмірала Фурис, що правительство вповні приймає зарядженя пропоновані коаліцією. Подробиці будуть ще обговорені з Фурис-том.

ЛИСТ З МЕКСИКУ.

Ля Вера-Круц, 10 лютого.

Ви повірили хлопця мені. — Він умер.
З ним поменьшала значно й наша братня юрба:
Вже залоги — Нема... Мем вертати тепер —
Ми, недобитки з всіх. — От судьба.

Чи є краще, як буть моряком на човні?
Цілий світ про се мріб на суші. — В тім річ:
Там пригод не бува. Тепер бачите з віч:
Один мент — і спочинеш на дні.

Пишу й плачу, кохані, я — „вовк-морезброд“.
Сам пішовби я радо, хочби й зараз, у спід,
Щоб його вам вернуть.., Та не винен я, от:
Серп сліпий, не вважає де цвіт.

Як піст в марті, тут фебра конечність бутя;
На цвинтарі збагнеш її рацію й завод.
Зве се з нас тут один — надсекванське дитя,—
„І се теж кліматичний город“.

Киньте плакати. Нам, як тій мусі, деньки...
...Я найшов по сердешнім у шпитальнім одрі
Фотоґрафю дівчатка, малі чобітки,
І ту записку: — Дар мій сестрі.

Просив мамі сказать, що моливсь, як вмірав.
А ще батькови: в битві полягтиб, а не так!...
Двох ангелів він мав в тій найтяжшій з виправ:
Був з ним жовняр. І товариш моряк.

З французької мови переклав

Сидір Твердохліб.

Сепаратний мир.

РОТЕРДАМ. „N. R. Courant“ доносить з Льондону, під датою 18. с. м. В палаті громад на запит лїберала Шапль, відносно сепаратного мира, відповів льорд Чечіль письменно, що не думає давати ніяких вияснень про довірочні договори, які мали місце.

Події на морі.

БЕРЛІН (Вольф). Наші підводні судна затопили на Середземному морю 4. жовтня порожний анґлійський пароход „Franconia“, 11. жовтня узброєний анґлійський пароход „Crosshil“ з кіньми і сербською залогою. Дня 12. жовтня затоплено переповнений військом анґлійський пароход „Shebeck“. Пароходи „Crosshill“ і „Shebeck“ їхали до Солуня. Дня 16. с. м. одно німецке підводне судно остріляло з успіхом фабрики і зелізничі урядженя біля Котанчаро в Калябрії.

Насильства Румунів.

СОФІЯ. Півурядовий дневник „Народни Права“ пише: Напливають щораз певнійші докази, що насильства в Добруджі, хоч поповнені переважно румунськими вояками, одначе на виразний розказ російської начальної команди в Добруджі. Насильства ті, зовсім не відосібнені, бо поповнені в цілій Добруджі, вказують на систему і на розказ, отриманий з гори, від російської начальної команди, що має плян виludнити Добруджу. Правдивими виновниками насильств над болгарською людністю в Добруджі суть: російська команда, ґенераліссімус і російський цар. І о скілько ми до румунських виконавців тих насильств маємо почуте огиди, о стілько для російських творців того пляну почуваємо подвійне обурення.

Заклик до помочи Румунії.

Знаний французький публіцист Ерве в своїм дневнику „Victoire“ підносить, що „Семигород для Румунії, на довгий час втрачений“. Так Фалькенгайн, як і Макензен розпоряджають великими арміями, що чим далі зміцнюють ся. Макензен не має наміру забирати ся з Добруджі, а Фалькенгайн в Семигороді все посуваєть ся далі. Крім того, істнує ще третя велика австро-німецька армія, котра находить ся напівдень від Дунаю і виступила до акції, коли Румуни зробили свій нерозумний крок і перейшли через Дунай. Нарешті, четверта австро-німецька армія стоїть під Орсовою.

Нема сумніву, що осередні держави за шість тижнів сконцентрують проти Румунії не менше як міліон людий та рушать далі. Хто тому не вірить, є засліплений аж до затрати розуму. Найвисший час, щоби держави коаліції прийшли з діяльною помічю Румунії.

Анґлійські втрати.

ЛЬОНДОН. Списи втрат з 16. і 17. с. м. обіймають 356 офіцирів (з яких 119 убито) і 6624 мужви.

Невдоволене в російській армії.

До провінціональних російських часописий дістають ся чимраз то частійші дописи, в яких пробивають ся огірчене і невдоволене жовнірів, що приїзджають на відпустки. Загально поширюють ся серед війська переконане, що управа армії не має щасливої руки. Усі вневняють, що колиб Німці мали такі чисельні війська до розпорядимости, як мають їх Москалі, давно вже займилиб половину світа.

Російські воєнні видатки.

ЛЬОНДОН. „Economiste“ доносить, що воєнні видатки Росії виносять 33 міліони денно. Підчас першого року війни, виносили 1,675.000 фунтів штерлінґів денно, (1 фунт штерлінґів перед війною виносив около 25 корон). Видатки Росії подвоюють ся і ростуть.

Самовбійство Філіпеску.

На основі інформацій, що прийшли з Букарешту, доносять з Гаґи, що Філіпеску, про якого смерть ми недавно доносили, поповнив самовбійство.

Сепаратний мир з Росією.

Петроградська телеґрафічна аґенція оголошує: Всякі поголоски про можливість сепаратного мира з Німеччиною, позбавлені всіх основ. Поширювання тих поголосок має на меті тільки розбуджене недовіря в коаліції супроти політики Росії.

Нова позичка Анґлії.

НОВИЙ ЙОРК. Кореспондент бюра Вольфа повідомляє іскровою депешою з Нового Йорку, що Анґлія наміряє затягнути в Америці нову позичку в висоті 250 міліонів долярів на умовах подібних, як в серпни.

Росія як „освободителька“ Славян.

Як доносять із Софії, румунські летуни розкинули неподавно російські проклямації, в яких між иньшими говорить ся про те, як то Росія від століть проливає кров в інтересі Славянщини, і як то вона тепер виступила до боротьби в користь справедливости і цивілізації, та що Росія має повне право числити на одноодушну підмогу балканських народів в тій боротьбі.

У відповідь на це читаємо в офіціяльній болгарській часописи „Народні Права“:

„Чимало крови пролила Росія на здобуте славянської Польщі, богато крови пролила Росія для поневолення славянського українського наду, чимало крови пролив Каульбарс в Болгарії, щоб роздавити російськими чобітьми болгарську самостійність. Тепер цар Микола зазвяв ся поневолити Славян при помочи неславянських наємників. Щоби поневолити Болгарію, зєднав ся він з Румунами; російські горди мордували спокійне населене Добруджі, щоби освободити Славян!...

Болгарія не потребує, щоб її хтонебудь освободжував. Москалі повинні знати, що король, правительство і народ Болгарії є одної думки, мають одну ідею. Болгарія, це не Росія, де є цар Микола зі своїми сибірськими тюрмами, де є невідвічальне правительство і народ в ярмі. А що відносить ся до російського славянофільства, то ми знаємо, що в 1913 р. дала Росія Румунам понтони, щоби вони могли переправитись через Дунай, щоби вони могли ограбити Болгарію, що Росія забрала нам Македонію, щоби її віддати Сербам, та що Росія не признала законних прав Болгарії на болгарські области. Поклики в роді останних показують нам на небезпеку з боку найстрашнійшого ворога Болгарії і славянства...“

Ґенерал Ружскій про Конрада Гецендорфа.

В розмові з одним американським журналістом висловив ся російський ґенерал Ружскій про шефа австрійського ґенерального штабу Конрада Гецендорфа більше меньше так:

„Душею, або красше, мозком австрійської армії є Конрад Гецендорф. Його уміліть витягнути якусь стратеґічну вартість навіть з найтяжших ситуацій, є дійсно подивугідна. Він стоїть усе понад ситуацією і ніколи не тратить з ока своєї мети. Борючи ся з ним, не можна оминути небезпеки удару з найменше сподіваного боку. Майстерським твором Гецендорфа є ґеніяльно продумана і віртуозно переведена боротьба під Лімановою. Тоді, коли ми вважали австрійську армію безподадно знищеною, тоді Гецендорф своєю кампанією під Лімановою задав армії великого князя такий тяжкий і несподіваний удар, що ми мусїли приступити до відвороту. Ми можемо загнути австрійський фронт, але завдяки тактиці Гецендорфа, проломити його ми не в силі. Поміж сучасними стратеґами займає шеф австрійського ґенерального штабу одно з перших місць“.

Получене з Арханґельском перервано.

„Lokal Anzeiger“ повідомляє з Мальме: З Петрограду доносять, що діяльність німецьких підводних човнів здовж Мурманського побережа не ослабла. До 11. с. м. до год. 6 вечером німецькі підводні човни затопили коло 34 кораблів в дорозі від Арханґельська до Александровська. Від того дня пропало знов кілька кораблів. З огляду на те довіз до Арханґельска майже цілком зупинив ся.

Американські зброєня.

З Вашинґтону доносять: Департамент мариарки розпочав будову чотирьох великих воєнних кораблів поємности 32.000 тон, 4 вивід-

довчих, 20 торпедовців і 30 підводних човнів. Не пізнійше як протягом трьох літ мають бути збудовані ще 10 воєнних кораблів, 6 великих кружляків, 20 вивідочних човнів; 58 торпедовців і 67 підводних човнів.

Японсько-китайський конфлікт.

З Петрограду дорогою на Стокгольм повідомляють; Росія веде переговори з Японією в справі розвязаня китайської квестії. „Нове Времья“ зазначує, що Росія годить ся на підпорядковане Китая Японії.

Російське звідомлене.

З дня 18. жовтня.

На західнім фронті: На схід від Озерян неприятель атакував наші рови по дворазовім острілюваню їх ґранатами, виділюючими ґази, але відперто його огнем нашої артилерії. На північ від Коритниці триває далі завзята боротьба. Всї противнаступи неприятеля відперто. Відважний командант полку піхоти Аділєв, котрий одужавши, повернув до фронту, отримав знов рани в обі ноги в той час, як особисто вів свій полк. Ми здобули неприятельську полеву почту. Коло Болшівців неприятель зробив завзятий противнаступ, але його відперто нашим огнем. На південь від Керешмезе і коло Дорна Ватри всї наступи відперто.

В Карпатах сніг і місцями мрака.

В Добруджі наша артилерія збила неприятельський гидроплян, котрий впав між нашими а неприятельськими лініями. По спаді наступив вибух і літак згорів.

Пора відновити передплату на жовтень і IV. квартал.

Адміністрація „Українського Слова“ Львів, Руська 3.

Послідні дні сербської армії.

Преса почвірного порозуміня приносить з позірно дуже довірочного жерела описи про сербську армію по її відсуненю на албанську область. З тих впрочім небезсторонних описів подаємо найцікавійші місця про виживлене останків армії, відтак про її перевіз на Корфу, а пізнійше до Солуня.

З початком падолиста 1915 просило сербське правительство о поміч союзників в виді устроєня достави живности і потрібного матеріялу через албанські пристанї. Під увагу входили: С. Джованні ді Медуа, Дураццо, Вальона і Санті Кваранта. Підчас коли Серби ставили на першім місци північні пристанї, лежачі найблизше їх армії, Італійці клали вагу на пристанї, лежачі дальше від Каттара, бо боялися нападів підводних суден.

Франція предложила, щоби средства живности, подбані Францією і Анґлією, перевести до Бріндізі, звідки італійські кораблї мали доставити їх в албанські пристанї. Для точнійшого порядку вибрано комісію, до якої належали також маринарські відпоручники в Римі, і та вибрала С. Джованні ді Медуа і Дураццо. Італійський адмірал, котрому поручено доставу домагав ся зі своєї сторони від держав порозуміня побільшеня ескадри, стоячої до його розпорядимости на тій основі, що мале число італійських торпедових суден не в силї відповісти службі вивідів.

В половині грудня, коли ми загрожували з моря С. Джованні ді Медуа і Дураццо, ставало щораз гіршим удержане довозу живности. До пристанї могли доїзджати лиш малі кораблї, тим більше число було потрібне, а її непогода давала ся дуже відчувати.

В тім самім часї ставало положене сербської армії щораз прикрійшим. Французьке правительство повідомило своїх союзників, що уважає конче потрібною бодай частинну авакуацію сербських військ в Скутарі; в тій цїли вишле Франція всї розпорядимі перевозові кораблї до Бріндізі, однак жадає, щоби сейчас зачати евакуацію при помочи торпедових суден союзників, котрі находять ся на місци.

Коли король Петро дістав ся 19. грудня до Вальони, рішило ся почвірне порозуміне, зібрати останки сербської армії в Бізереті (Туніс). Дня 4. січня 1916 починає ся перший перевіз на пяти великих італійських кораблях з Вальони під охороною французьких кружляків „Мішелєт“ і „Віктор Гуґо“. Тому, що перевіз до Бізерти, поминувши небезпеку зі сторони підводних суден, вимагав би за богато часу, рішено ся остаточно, перевезти Сербів на остров Корфу. Дня 10. січня починає ся перевіз відповідного числа полїційних військ на Корфу на панцирних кружляках „Едґар Кінет“, Вальдек-Руссо“, „Ернест Ренан“ і „Жіль Феррі“. Дня 15. січня почали ся правильні перевози; того самого дня удали ся члени сербського правительства з Бріндізі до Франції.

(Кінець буде.)

По дорозї.

Моє поважане! Моє. Де так мандруєте?

До Журавна — дещо купити. Докупите ся а якже!

Я що іно там був. Клопіт, вже не маю на нині нафти.

Я також такий сам пан — у вас може хоч сіль є, бо я вже їм не солене.

І у мене буде також нині не солено і не свічено.

О то погано!

Слава Ісусу Христу!

Слава на віки. З міста ідете Максиме?

Та з міста, прошу отця духовного.

І баньку виджу, несете — роздобули нафту?

Роздобув межи жидами — а сетно дорега.

Кілько заплатили?

40 крайцарів за пів лїтри.

А! й чоботи купили Максиме — нівроку, нівроку.

Максим чїхає ся в голову.

Ну прецінь кількож дали?

Сто корон?

Максим киває головою, що нї.

Та кілько — сто сорок?

Нї.

Вісїмдесять без два срібла.

Значить Максиме 156 корон.

Акуратно — тепер єгомость угадали.

Но бувайте здорові і щасливо ходіть.

Може позволите циґарку?

Ов! ви ще папіроски маєте — лиш не шафуйте пане, бо в трафіці не дістанете.

А деж? — коли можна запитати.

Покутно — наші курцї мужики то знають.

Спробуйте — а заплатите за 65 сотиківку, малу пачку сїрників і паперці — дві корони і два сотики.

Чому ще ті два сотики?

Того не знаю.

Раз передавав до міста і так мені сусід купив.

Кепско.

Та не гаразд!

Але бачу, якесь мале купецтво все таки несете.

Більший ключ мила і пачку сїрників, разом пять корон.

То так для рівного рахунку!

Вони вже собі заокруглюють до безконечности.

Таж мусить бути максимальна тарифа.

Та вона є в уряді громадськім на стінї.

Спробуйте заговорити про тарифу.

Ну — ну — нафта є. Чому би не було. В Бориславі.

Вони то психольоґи!

І добрі барометри.

. . . .

Сонце клонить уже своє червоне лице до овиду, — а пожовклий лист шелестить під ногами.

яр.

НОВИНКИ.

— **Відзначенє Українця.** О. Іван Адам духовник при 34 п. п. оборони краєвої зістав відзначений почетною відзнакою II кляси Червоного Хреста з воєнною декорацією.

— **Відзначенє команданта „U 35“.** Командант німецького підводного судна „U 35“ Арнольд де ля Пер, одержав на днях ордер „Pour le merit“. Протягом трех чвертин року, в яких він проводив судном, „U 35“ затопило 126 ворожих кораблїв о поємности 270.000 тон.

— **Осінні огні.** В Опаці, дрогобицького пов. знищив огонь дня 16. жовтня в саме полудне при сильнім вітрі 13 господарських хат з економічними будинками. Все згоріло, нічо не вератовано, бо не було приступу до огню, та й не було хлопців до ратованя, лиш Італійці, що роблять дорогу. Шкода велика. Тільки двох асекурованих.

— **Недостача лікарів в Росії.** На днях переїзджала через Берґен в Швеції ґрупа 18 анґлійських лікарів із 216 мішками санітарних приладів. В Росії панує велика недостача лікарів і санїтарного матеріялу.

— **Дорожнеча в Росії.** В часописї „Рѣчь“ з 13. вересня читаємо в статі Львова про чимраз то тяжше виживлене середного стану. Курка коштує 4 рублї 50 копійок, гриби стільких. Фунт риби, місто 30 копійок, коштує півтора рубля. Масло 2 рублї, мясо 1 рубель за фунт, а бульба стільки, скільки перед війною коштували медяники.

— **Доля митрополита Шептицького.** Після донесень женевської часописї „Journal de Geneve“, стан здоровля митрополита є знов занепокоючий. Одно із славянських товариств в Петербурзї знов робило кроки що до увільненя митрополита, але даремно.

— **Анґлія має 45-центиметрові армати.** В битві над Соммою — як се зазначує анґлійський воєнний кореспондент Томас— Анґлійці уживали нові армати калїбру 18 цалїв (45 центиметрів).

— **Арештованє міліонового ошуканця.** В Росн в Швайцарії арештовано від кількох літ пошукуваного ошуканця Рошета, засудженого 1912 р. на три роки тюрми за ошуканчі банкові спекуляції.

— **Отворенє публичного женського учительського семинара в Люблині** з польською викладовою мовою відбуло ся дня 13. жовтня. На перший рік вписало ся 28 кандидаток, на другий — 16. Орґанізоване взірцевої початкової школи при семинари в toці. Директором семинара заіменовано Владислава Янковского, досить знаного дослідника в области польської літератури і видавця книг для молодіжи.

— **Новий транспорт інвалїдів з Росії.** Вчера пів до 12 в полудне прибув до Відня новий транспорт австро-угорських інвалїдів з Росії. Прибуло їх 115. Австрійських 48, угорських 77. Прибувших привитав архикнязь Франц Сальватор, по чім відбув ся обід.

ПОМЕРЛИ.

Богдан Рожанський,

концїпієнт адвокатський, помер дня 19. жовтня 1916 р. в 42 році житя, по довгій і тяжкій слабости. Похорон відбуде ся в неділю 22. жовтня с. р. о год. 2 по полудни, з дому передпохоронного при ул. Кохановського ч. 96 у Львові на личаківський цвинтар. Покійний осиротив жінку і двох маленьких синів.

Бл. п. Богдан Рожанський, третий син бл. п. о. Гната Рожанського з Хотіня від хлопячого вже віку живо інтересував ся справами народними. Маючи заледви 15 літ житя здав матуру гімназіяльну. Студії правничі скінчив у Львові. В р. 1893. помістив в „Правничій Часописи“ перший у нас вичерпуючу розвідку про права української мови на Львівським Університеті.

З особлившим замилуванєм студіював між иньшими історію нашого народу і статистику. Лагодив ся до кількох більших праць статистичних. На жаль відтак праця о хліб і підірване здоровля не позволили Йому виконати далеких і широких плянів праці, о якій Він все мрів і до якої все глубоко приготовляв ся. Яко член Тісняйшого Народного Комітету в часі реформи виборчої до Парляменту опрацював і видав друком статистичну працю про українську людність Галичини. Покійний визначав ся вийимковими способностями, був дуже глубоко мислячим чоловіком о широкім образованю. Його гадки про наші актуальні справи політичні оказували ся відтак завсіди дуже влучними. Визначав ся мірностю чувств, дуже гарним, сильним характером, культурностю і великим тактом.

Лиха доля не дала Йому перевести в житє широких плянів народної праці, до якої готовив ся.

В р. 1915. асентерований до війська, служив кілька місяців яко однорічний охотник і відбув цілий „обрехтунок“. Орґанізм Покійного був однак заслабий до тих трудів військової служби і уляг від надмірної утоми. У війську захорував тяжко, зістав урльопований, однак тяжка недуга по кількох місяцях повалила Його на ложе болю, а відтак у гріб. Помер на рідній землі, яку так щиро любив.

Земля пером Покійному.

ОПОВІСТКИ.

Субота, дня 21. жовтня 1916.

Нині: 21. жовтня гр.-кат. Пелагії, римо-кат. Уршулї.

Завтра: 22. жовтня гр.-кат. Якова, римо кат. Кордулї.

Послїдні вісти.

З ГОЛОВНОЇ АВСТРІЙСЬКОЇ КВАТИРИ.

З дня 20. жовтня 1916.

На східнім фронтї.

Фронт ґенерала кавалерії архикнязя Карла:

На австро-румунській границї бої тривають дальше. На полудневий-схід від Дорна-Ватри забрано неприятелеви узгірє Монте Русулюї.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Над Нараївкою нїмецькі війська, здобуваючи штурмом певне узгірє, взяли в полон 2050. Росіян і здобули 11. скорострілів. По-над верхівями Стоходу кілька неприятельских наступів не мали успіху.

На італїйськім фронтї.

В области Пасубіо бої тривають далї. По довгім нагальнім острілюваню вчера о 4-тій год. по полудни Італїйцї ще раз наступали на наші становиска на північ від верха. По завзятій рукопашній боротьбі хоробрі тирольські цісарські стрільцї 1-го, 3-го і 4-го полку під командою свого полковника бриґадієра Еллїзона вдруге вже кріваво відперли всї наступи і удержали ся на всїх своїх становисках. Полонено більше сотнї Італїйцїв. Баталїон альпінів підпоможений сильною артилєрією, наступав на фронтї в долинї Фляймс на узгірє Форелля ді Садоле і Малий Кавріол.

Наступ їх зломили ми огнем скорострілів.

На півд.-східнім фронтї

Нїчо нового.

Заступник шефа Ґенерального штабу пільний маршалок-поручник Ф. Гефер.

З ГОЛОВНОЇ НІМЕЦЬКОЇ КВАТИРИ.

На західнім фронтї.

Фронт пільного маршалка баварського наслїдн. престола Рупрехта:

При дощовій непогодї оживлена обосторонна діяльність артилєрії по обох сторонах ріки Сомми. Наступом видерто Анґлїйцям більшу частину ровів, здобутих ними 18. жовтня. На захід від дороги Окур-Л'Аббе-Ле Барк не вдали ся вечірні наступи анґлїйских відділів, як також на північ від Курселет і на схід від Лєзар. Додатково сповіщують, що Анґлїйцї підчас свого великого наступу уживали також кількох, так ними вихвалюваних панцирних автомобілїв („tanks“) три з них лежать перед нашими лініями знищені одним нашої артилєрії.

На східнім фронтї.

Фронт ґенерала пільного маршалка князя Леопольда Баварського:

Перед здобутими нами позиціями на північ від Синявки над Стоходом заломило ся серед великих втрат кілька російських протинаступів.

На полудневий захід від Свистільників на західнім березї Нараївки нїмецькі баталїони здобули штурмом важне становиско на узгірю разом з лініями і сусїдуючими з тим становиськом і відперли кріваво кілька разів проби його відзисканя. Неприятель полишив тут знов в наших руках 14 офіцирів, 2500 вояків і 11 скорострілів.

Фронт ґенерала кавалєрії архикнязя Карла:

В полудневій части лїсистих Карпат вкритих вже снїгом, викинено неприятеля з верха Монте Русулюї. На Семигородських граничних хребтах бої тривають далї.

На балканськім фронтї.

Фронт ґенерала пільного маршалка Макензена:

Боєва діяльність на фронтї в Добруджі стала живійшою.

Фронт македонський:

По початковім успіху задержано сербський наступ в закрутї Черни. На північ від Нїдза Планїна і на полудневий захід від озера Дойран частинні неприятельські наступи скінчили ся на нічім.

Перший ґенеральний кватирмайстер Людендорф.

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Оголошеня.

Хтоби знав, де є, зглядно, що стало ся з о. Нестором Рудницьким і сестрою Зофією з Яблінки повіт Богородчани, зволить ласкаво донести, евентуально за винагородженем на адресу: Ізидор Рудницький, Wien VIII. Lerchenfeldstrasse 122. 3—6

Повідомляю Моїх дорогих парохіян з Переволоки так цивільних як і військових, що мешкаю тепер у Львові, ул. Корняктів ч. 1. о. Іван Олесницький. 3—3

Хтоб знав, де перебуває Анна Борисюк з дітьми, евакуована зі Зборова в серпни 1916, зволить ласкаво подати на адресу: Stefan Borysiuk, Ldst. Etappenbaon № 231, V. Komp. Feldpost 240. 3—3

Видає і відвічає за ред.: Д-р Євдір Голубович. Друкарня А. Ґольдмана, Львів, ул. Сикстуська 19.